

MIECZYK (22) *sb m*

e jasne.

*sg N mieczyk (15). ◇ G mieczyka (1). ◇ D mieczykowi (1). ◇ A mieczyk (3). ◇ pl N mieczyki (2).
Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII (z Cn) – XVIII w.*

1. *Dem. od „miecz” ‘broń sieczna’; gladiolus Mącz, Calep; ensiculus Mącz, Cn; clunac(u)lum, cultellus, culter, machaerium (machaerion) Cn (7) : Thełz wtey gołpodzie wolowczewy lancowy myeczik vkradł LibMal 1545/98v; Mącz 104a, 146a; wczynił sobie mieczyk krotki/ y ząkrył go ná práwym boku SkarŻyw 558, 559; Calep 456b.*

Zwrot: »dobyć mieczyka« (1): dobył mieczyká Aod/ y lewą ręką vderzył wtłufte ładło iego SkarŻyw 558.

2. *bot. Iris pseudoaeorus L. (Rost), kosaciec żółty lub Gladiolus imbricatus L, (Rost), mieczyk dachówkowaty; byliny z rodziny koścńcowatych (Iridaceae) używane w lecznictwie; ulva Mymer¹, BartBydg; gladiolus FalZioł, Cn; aeorus FalZioł; phasganion, xiphion Cn [w tym: pl t (2)] (15) : Mymer¹ 21; Ulva, quaedam herba seu quaelibet herba palustris, rogoz, vel est arbor, myeczky BartBydg 172; (nagł) Acorus. Mieczyk Gelfschuerttel. Capitulum 4. Acorus. (–) Mieczyk iełt zielc ziepłe y łuche rowno wtorim łopniu/ a ma moctz vrme [lege: uryne] pądziaiąą FalZioł I 3b–c; (nagł) Gladiollus. Mieczyk. Schwertelkraut Capitulum 93. (–) Mieczyk iełth ziele nawzrołth podobne micczóm w łwoiem łifciu FalZioł I 60d–61a; pręt łamego ziela [haleny] iełt Mieczykowi podobny FalZioł III 2b, +3a, d, I 4a, 61a [2 r.], 61 żp, V 83v, 84v; [INłze iełt źiele Mieczyk/ á inłze Miezykowie UrzędowHerb 158a].*

[Zestawienie: »mieczyk smrodliwy«: [roślina nie zidentyfikowana] Mieczyk łmrodliwy/ Spaltua foetida. Wándtleufskraut. [...] TEN Mieczyk ma łifł iákoby Kofáćiec ále dłuźłzy SienHerb 172a.]

Synonim: 2. »polny kosaciec«.

Cf [MIECZKA], MIECZYKOWIE

MM